

Sygn. akt VII K 1189/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 marca 2017 r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie VII Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSR Joanna Urlińska

Protokolant Grażyna Michalska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 i 28 lutego i 14 marca 2017 r.

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej –

sprawy:

D. D., syna J. i J. z domu J., ur. (...) w O.

oskarżonego o to, że:

w okresach od 18 listopada 2011 r. do 5 marca 2013r. od 26 kwietnia 2013r do 25 lipca 2016 roku w O. uporczywie uchylał się od wykonania ciężącego na nim z mocy ustawy oraz orzeczonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie sygn.. akt III Rc 659/13 obowiązku alimentacyjnego na rzecz małoletniego P. K. poprzez nielożenie na jego utrzymanie czym naraził w/w na niemożność zaspokojenia jego podstawowych potrzeb życiowych

tj. o czyn z art. 209 § 1 kk,

I. oskarżonego D. D. uznaje za winnego dokonania zarzucanego mu czynu i za to z mocy art. 209 § 1 k.k opierając wymiar kary o art. 209 § 1 k.k. w zw. w zw. z w zw. z art. 34 § 1, § 1a pkt 1 kk. art. 35 § 1 k.k., skazuje go na karę 6 (sześciu) miesięcy ograniczenia wolności, polegającej na wykonaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 (dwudziestu) godzin miesięcznie;

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. P. M. kwotę 588 złote tytułem wynagrodzenia za obronę oskarżonego wykonywaną z urzędu w postępowaniu sądowym oraz kwotę 135,24 złotych tytułem 23 % stawki podatku Vat od wynagrodzenia

III. Na podstawie art. 627 kpk zasądza od oskarżonego na rzecz M. K. (1) kwotę 768 złotych tytułem zwrotu poniesionych w sprawie wydatków,

IV. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwalnia oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych i opłaty .

Sygn. akt VII K 1189/16

UZASADNIENIE

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

D. D. pozostawał w nieformalnym związku z M. K. (1) przez okres czterech lat od 2006 do 2010r. Z relacji tej posiadają oni syna P. D. urodzonego (...)

W roku 2010r. związek wymienionych rozpadł się. Wówczas matka chłopca wystąpiła o przyznanie jej na małoletnie dziecko alimentów, które wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie zostały określone na kwotę 250 złotych.

Do końca 2010r. D. D. regularnie przekazywał należne alimenty na rzecz małoletniego syna.

W 2011r. mężczyzna zaprzestał regulowania należności alimentacyjnych. Tytuł egzekucyjny został przekazany do przymusowej realizacji komorniczej, którą wszczęto z dniem 23 marca 2011r. .

W początkowym okresie mężczyzna utrzymywał sporadyczny kontakt z synem, w czasie spotkań na placu zabaw czy odbierając go z przedszkola. Kilka razy zrobił również chłopcu prezent.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 30 września 2013r. w sprawie III RC 659/13 kwota miesięcznych roszczeń alimentacyjnych została podwyższona do wysokości 400 złotych.

W lutym 2015r, D. D. został pozbawiony praw rodzicielskich wobec małoletniego P. K..

Po tym okresie wymieniony przestał całkowicie interesować się losem syna. Nie regulował zobowiązań alimentacyjnych, nie odwiedzał chłopca. Nie wręczał mu nawet sporadycznie jakichkolwiek prezentów. Matka małoletniego samodzielnie zaspokajała wszystkie potrzeby syna, w tym związane z uczęszczaniem do przedszkola (500 zł.) zajęciami na basenie (100 zł), piłce nożnej (100 zł).

Mężczyzna nie zabiegał o kontakty z synem, nie interesując się jego potrzebami.

(zeznania M. K. k. 144-144v, 50v-51, 14v, wyjaśnienia oskarżonego k. 143v-144, 121, wyrok k. 41, zawiadomienie k. 61)

W dniu 23 lipca 2016r. M. K. (1) zawarła związek małżeński z M. S.. Wymieniona nie mieszka w chwili obecnej z małżonkiem, a zajmuje pokój w domu rodziców, którym sporadycznie dokłada się do opłat za mieszkanie. Wraz z małżonkiem kupiła wspólne mieszkanie na kredyt, który reguluje od listopada 2016r, opłatą w wysokości 820 złotych.

M. K. (1) od 2010 roku korzystała z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w O. otrzymując zasiłek rodzinny na syna. Okresowo otrzymywała zasiłek na zakup żywności oraz na zakup posiłku.

(zeznania M. K. k. 144-144v, 50v-51, 14v, pismo k. 21, decyzja k. 22).

D. D. był zarejestrowany w Miejskim Urzędzie Pracy w O. jako osoba bezrobotna trzykrotnie. Pierwsza rejestracja nastąpiła w dniu 11 lipca 2013r. a pozbawiono go statusu osoby bezrobotnej z dniem 7 lipca 2014r. wobec nie stawienia się w wyznaczonym terminie. Kolejna rejestracja nastąpiła w okresie od 23 czerwca 2015r. do 17 lipca 2015r. i została wykreślona w związku z podjęciem zatrudnienia. Ostatnia miała miejsce w okresie od 30 lipca 2015r. do 9 maja 2016r. kiedy pozbawiono go statusu osoby bezrobotnej w związku z brakiem gotowości podjęcia zatrudnienia – wobec nie stawienia się w wyznaczonym terminie.

Wymieniony nie przedkładał do (...) zaświadczeń lekarskich o stanie zdrowia.

(dowód wyjaśnienia oskarżonego k. 143v-144, 121, pismo MOPS k. 42)

W okresie od 30 czerwca 2011roku do 7 lipca 2011r. oraz od 6 marca 2013r. do 25 kwietnia 2013r. D. D. przebywał w Areszcie Śledczym w O. .

(dowód pismo k. 97)

Wyjaśniając w postępowaniu przygotowawczym oskarżony w całości przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu (k. 121)

Wyjaśniając przed Sądem nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu. Podkreślił, iż matka nie daje mu się zobaczyć z synem. Przyznał, iż ostatnio dawno go nie widział, ani nie kupił mu prezentu. Podkreślił, iż od 1 lutego 2017r jest zarejestrowany jako osoba bezrobotna. Wskazał, iż jak ma pieniądze to płaci alimenty, zaś od miesiąca ma kolejne dziecko (k. 143v-144).

Sąd zważył, co następuje :

Sąd generalnie dał wiarę wyjaśnieniom oskarżonego. Wymienionych choć relacjonując przed Sądem zakwestionował swe sprawstwo, to jednak nie kwestionował poczynionych w sprawie ustaleń. Tym niemniej nie czując się formalnie winnym popełnienia przestępstwa niealimentacji – przyznawał, iż od wielu lat nie kontaktował się z synem, nie interesował się jego życiem, potrzebami, nie kupował prezentów, a nadto sporadycznie regulował należności alimentacyjne. W tej sytuacji Sąd uznał, iż jego własna subiektywna ocena zachowania stanowi jedynie wyraz przyjętej przez siebie linii obrony, sprzecznej nawet z tą prezentowaną w toku postępowania przygotowawczego.

Sąd za w pełni wiarygodne uznał zeznania matki małoletniego chłopca. Kobieta relacjonowała w sposób pełny, jasny i konsekwentny. Podawała wszystkie znane fakty w tym również na korzyść oskarżonego. Relacje swe popierała dokumentacją w tym uzyskaną od komornika.

Sąd częściowo podzielił także relacje świadków K. D., J. D. oraz A. D.. Podkreślić należy, iż są to osoby najbliższe dla oskarżonego, które mają interes w korzystnym przedstawieniu osoby oskarżonego. Z zeznań tych niewątpliwie wynika, iż wymienione same mają ograniczony kontakt z D. D. spotykając się pomimo tak bliskiego pokrewieństwa sporadycznie, jak również fakt iż nie miał on kontaktów z synem.

Sąd nie podzielił relacji wyżej wymienionych jedynie w tej części w jakiej starały się wykazać, iż matka małoletniego pokrzywdzonego miałyby uniemożliwić oskarżonemu kontakt z synem. Gdy z samych ich zeznań wynika, iż nawet ciotka chłopca - A. D. miała kontakt z chłopcem i uczestniczyła w jego życiu bardziej niż ojciec, co świadczy o niezabranianiu rodzinie na takie relacje.

Sąd uznał za wiarygodne wszystkie dokumenty złożone do akt sprawy. Były one sporządzone przez powołane do tego organy, w granicach kompetencji, zaś ich wiarygodność nie była kwestionowana przez żadną ze stron.

Mając powyższe okoliczności na uwadze uznać należy, iż materiał dowodowy zebrany w sprawie, wykazał w sposób nie budzący wątpliwości winę oskarżonego co do tego, iż w okresach od 18 listopada 2011 r. do 5 marca 2013r. od 26 kwietnia 2013r do 25 lipca 2016 roku w O. uporczywie uchylał się od wykonania ciężącego na nim z mocy ustawy oraz orzeczonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie sygn.. akt III Rc 659/13 obowiązku alimentacyjnego na rzecz małoletniego P. K. poprzez niełożenie na jego utrzymanie czym naraził w/w na niemożność zaspokojenia jego podstawowych potrzeb życiowych tj. o czyn z art. 209 § 1 kk.

Przeprowadzone w sprawie dowody wykazały bowiem, iż oskarżony będąc młodym generalnie zdrowym mężczyzną – nie przedłożył zaświadczeń mogących świadczyć o jego niezdolności do pracy - swym umyślnym zaniechaniem uchylał się od ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego wobec syna. Nie tylko nie uczestniczył w kosztach utrzymania i wyżywienia małoletniego uprawnionego, to jeszcze całkowicie zbagatelizował jakiegokolwiek potrzeby chłopca, nie mając przez bardzo długi okres jakiegokolwiek z nim kontaktu de facto z powodu napiętych relacji z jego matką. Analiza dowodu wskazującego na rejestrację oskarżonego jako osoby bezrobotnej wskazuje na fakt, iż w rzeczywistości aktywnie nie poszukiwał on pracy, skoro w tak długim okresie jedynie trzykrotnie przez krótki okres czasu był zarejestrowany jako osoba bezrobotna poszukująca pracy, z czego dwukrotnie został skreślony wobec niezgłoszenia gotowości do pojęcia zatrudnienia. Powyższe wskazuje na rzeczywiste nastawienie oskarżonego do poszukiwania pracy a co za tym idzie partycypowania w kosztach utrzymania małoletniego. Wskazuje, iż nie korzystał on ze wszystkich możliwości, a co za tym idzie mając możliwość podjęcia i uczestniczenia w kosztach utrzymania małoletniego umyślnie uchylał się od tego obowiązku.

Uznając oskarżonego winnym popełnienia zarzucanego mu czynu Sąd dodatkowo oparł się na orzeczeniu wyroku Sądu Apelacyjnego z Wrocławia z dnia 16 marca 2-16r. w sprawie II A Ka 7/16 zgodnie z którym 1. Znamię "uporczywości" w typie czynu zabronionego z art. 209 § 1 k.k. ma charakter przedmiotowo-podmiotowy. Od strony przedmiotowej chodzi więc o wielokrotność zaniechań w przeciągu pewnego czasu, zaś od strony podmiotowej o psychiczny stosunek sprawcy do obowiązku alimentacyjnego wyrażający się w nierealizowaniu tego obowiązku pomimo realnej możliwości jego spełnienia.

2. Okoliczność, że zamiast zobowiązanego do alimentacji środki na realizację podstawowych potrzeb życiowych uprawnionego są dostarczane przez inne osoby, nie wyłącza odpowiedzialności zobowiązanego za występki niealimentacji.

3. Zakres pojęcia "podstawowe potrzeby życiowe", użytego w art. 209 § 1 k.k., wyznaczają warunki społeczne, poziom rozwoju gospodarczego, technologicznego, stan świadomości społecznej. Im wyższy jest stopień rozwoju społeczeństwa, przeciętny poziom życia, tym większe i bardziej zróżnicowane są potrzeby uznawane powszechnie za podstawowe. Wprawdzie w kolejnym orzeczeniu Sąd Apelacyjny w Białymstoku w sprawie II AKA 62/15 z dnia 23 kwietnia 2015r. wskazano, iż "Uporczywym uchylaniem się od płacenia alimentów w rozumieniu art. 209 k.k. jest tylko taka sytuacja, gdy sprawca, mając ku temu realne i faktyczne możliwości alimentów nie płaci i czyni to celowo", tym niemniej właśnie ustalone w tak długim okresie czasu zachowanie oskarżonego jak nieposzukiwanie pracy czy kontaktu z synem nie podejmowanie żadnych starań w celu uczestniczenia w kosztach jego wychowania wskazuje na umyślność i celowość jego działania.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd oskarżonego D. D. uznał za winnego dokonania zarzucanego mu czynu i za to z mocy art. 209 § 1 k.k. opierając wymiar kary o art. 209 § 1 k.k. w zw. z w zw. z art. 34 § 1, § 1a pkt 1 k.k. art. 35 § 1 k.k., skazał go na karę 6 (sześciu) miesięcy ograniczenia wolności, polegającej na wykonaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 (dwudziestu) godzin miesięcznie.

Rozważając wymiar kary wobec oskarżonego za okoliczności łagodzące uznano jego dotychczasową niekaralność. Natomiast jako okoliczności obciążające uznano długi okres niealimentacji, brak całkowity kontakt z dzieckiem, wskazujący na całkowite lekceważenie potrzeb małoletniego.

Sąd nie uwzględnił wniosku pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej o rozszerzenie opisu czynu na okres do dnia wyrokowania. Rozstrzygnięcie takie byłoby odstępstwem od generalnej zasady orzekania w granicach skargi. Sąd uwzględnił natomiast, iż wniosek taki został złożony dopiero w toku drugiego terminu rozprawy, po przesłuchaniu wszystkich świadków zawnioskowanych aktem oskarżenia. Tymczasem w ocenie Sądu ewentualne uwzględnienie wniosku o rozszerzenie okresu zarzucanego oskarżonemu czynu - złożonego dopiero na tym etapie postępowania pozbawiłoby oskarżanego i jego obrońcę pełnej realizacji ich prawa do obrony.

W ocenie Sądu tak wymierzona oskarżonemu kara jest adekwatna do stopnia jego winy, uwzględnia stopień społecznej szkodliwości zarzucanego mu czynu oraz cele kary jakie wobec niego ma osiągnąć tak wychowawcze, jak i zapobiegawcze.

Jednocześnie zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz adw. P. M. kwotę 588 złote tytułem wynagrodzenia za obronę oskarżonego wykonywaną z urzędu w postępowaniu sądowym oraz kwotę 135,24 złotych tytułem 23 % stawki podatku Vat od wynagrodzenia.

Sąd na podstawie art. 627 kpk zasądził od oskarżonego na rzecz M. K. (1) kwotę 768 złotych tytułem zwrotu poniesionych w sprawie wydatków z tytułu ustanowienia pełnomocnika.

Sąd na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych i opłaty, uwzględniając jego sytuację finansową jak i ciążący na nim obowiązek alimentacyjny .